

УДК 94(477)"20":656.7:070.48(73)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/54-2-3>

Олег ПЕТРЕЧКО,

orcid.org/0000-0002-5535-3730

доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна) *o.petrechko@ukr.net*

Святослав ЖУРАВЛЬОВ,

orcid.org/0000-0001-7875-4038

кандидат історичних наук,
молодший науковий співробітник відділу джерелознавства нової історії України
Інституту української археології та джерелознавства імені М. Грушевського Національної
академії наук України
(Київ, Україна) *zuravlovsvatoslav27@gmail.com*

Василь ІЛЬНИЦЬКИЙ,

orcid.org/0000-0002-4969-052X

доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри історії України
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна),
доцент кафедри мобілізаційної, організаційно-штатної, кадрової роботи та оборонного планування
Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного
(Львів, Україна) *vilnickiy@gmail.com*

ВИСВІТЛЕННЯ ТРАГЕДІЇ РЕЙСУ МН17 НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ «THE NEW-YORK TIMES»*

У статті аналізується проблема висвітлення трагедії Рейсу МН17 на сторінках газети «The New-York Times». Показано, що журналістами видання приділялося багато уваги проблемі з'ясування обставин катастрофи МН17 Малайзійських Авіаліній. Однак якщо у перші дні у кожному номері було багато присвячених цій трагедії матеріалів, то згодом кількість такого роду публікацій зменшується. Констатовано, що як і в інших засобах масової інформації, на шпальтах газети «The New-York Times» збільшення числа матеріалів щодо катастрофи МН17 відбувалося з нагоди роковин трагедії, або появи того чи того інформаційного приводу. У червні 2019 року такий інформаційний привід був пов'язаний із оголошенням міжнародною слідчою групою імен перших чотирьох підозрюваних у причетності до катастрофи малайзійського Боїнга. У багатьох випадках згадки катастрофи малайзійського Боїнга над Донбасом мали опосередкований характер. Опубліковані у газеті «The New-York Times» матеріали відображають спроби Кремля заперечити причетність до катастрофи, намагання висунути альтернативні версії, щоб перетворити проблему на дискусійну і врешті-решт створити альтернативну реальність. Серед способів творення таких альтернативних версій зафіксовано навіть використання програми Photoshop. Стверджено, що висвітлення трагедії Рейсу МН17 на шпальтах газети «The New-York Times» відповідає високим стандартам журналістики та міжнародним принципам журналістської етики, забезпечує читачам доступ до правдивої інформації. З'ясовано, що у матеріалах газети відображено як ретельно встановлені факти, що стосуються самої катастрофи, так і перебіг розслідування, проведеного міжнародною слідчою групою. Редакційні статті об'єктивно висвітлюють проблему і позбавлені будь якої упередженості. В опублікованих у газеті матеріалах висвітлено у якнайбільш повному обсязі увесь наявний фактологічний матеріал і простежено в усіх деталях перебіг розслідування, проведеного міжнародною слідчою групою. Констатовано, що попри значні зусилля, в цілому, кампанія дезінформації Кремля щодо заперечення причетності Росії до катастрофи Рейсу МН17 не мала успіху.

Ключові слова: *The New-York Times*, Рейс МН17 Малайзійських Авіаліній, міжнародна слідча група.

* Публікація містить результати досліджень, проведених при грантовій підтримці Національного фонду досліджень України за конкурсним проєктом № 2020.02/0103 «Політика пам'яті та історична свідомість населення на окупованих Росією територіях України (ОРДЛЮ, АР Крим, Севастополь)».

Oleh PETRECHKO,
 orcid.org/0000-0002-5535-3730
 Doctor of Historical Science, Professor,
 Head of the World History and Special Historical Disciplines Department
 Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
 (Drohobych, Lviv region, Ukraine) o.petrechko@ukr.net

Sviatoslav ZHURAVLOV,
 orcid.org/0000-0001-7875-4038
 PhD (History),
 Junior Researcher at the Department
 of Source Studies of Modern History of Ukraine
 Mykhailo Hrushevsky Institute of Ukrainian Archeography
 and Source Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine
 (Kyiv, Ukraine) zuravlovsvatoslav27@gmail.com

Vasyl ILNYTSKYI,
 orcid.org/0000-0002-4969-052X
 PhD hab. (History), Professor,
 Head of the Department of Ukraine's History
 Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University
 (Drohobych, Lviv region, Ukraine),
 Associate Professor at the Department of Mobilization, Organizational,
 Staffing, Human Resources and Defense Planning
 National Academy of Land Forces named after Petro Sahaidachnyi
 (Lviv, Ukraine) vilnickiy@gmail.com

COVERAGE OF THE TRAGEDY OF FLIGHT MH17 ON THE PAGES OF «THE NEW-YORK TIMES»

The article analyzes the problem of coverage of the tragedy of Malaysia Airlines flight MH17 on the pages of the newspaper «The New-York Times». It has been shown, that the newspaper's journalists paid a great deal of attention to the problem of finding out the circumstances of the tragedy. However, if in the first days there was a lot of material devoted to this tragedy in each issue, the number of such publications then subsequently decreased. In many cases, the mentions of the Malaysian Boeing crash over Donbas were indirect. It was stated that, as in other media, The New York Times increased the number of materials about the crash of Flight MH17 on the occasion of the anniversary of the tragedy or the appearance of some news event. In June 2019, Joint Investigation Team announced the names of the first four suspects in the Malaysian Boeing crash. The material published in The New-York Times reflected the Kremlin's attempts to deny their involvement in the catastrophe, efforts to come up with alternative versions to turn the issue into a debatable one and ultimately create an alternative reality. Even the use of Photoshop has been reported among the ways to create alternate versions. It has been established that the coverage of the Flight MH17 tragedy in the columns of "The New-York Times" met high journalistic standards and international journalistic ethics, and provided readers with access to truthful information. It was found that the newspaper's materials reflected both the carefully established facts about the plane crash itself and the course of the investigation conducted by the Joint Investigation Team. The editorials covered the subject objectively and were free of any prejudices. The material published in the newspaper fully reflected all available factual material, as well as followed in detail the course of the investigation conducted by the Joint Investigation Team. It was established that despite significant efforts, the Kremlin's disinformation campaign to deny Russia's involvement in the Flight MH17 crash was not successful.

Key words: *The New-York Times, Malaysia Airlines Flight 17, Joint Investigation Team.*

Постановка проблеми. 17 липня 2014 р. у небі над Донбасом, неподалік Тореза, було збито пасажирський літак Boeing 777 Малайзійських Авіаліній, що виконував регулярний Рейс МН17 за маршрутом Амстердам – Куала-Лумпур. Загинули усі 298 осіб, які перебували на борту – 283 пасажирів та 15 членів екіпажу. Загинули громадяни з 17 країн світу, але більшість із них були

нідерландцями – 196 осіб. Під час судового процесу у Нідерландах було озвучено інформацію, за якою проросійські сепаратисти спершу заявляли про збиття чергового літака військово-повітряних сил України. Коли ж стало відомо, що було збито пасажирський літак, проросійські засоби масової інформації різко змінили зміст своїх повідомлень. Ймовірно, на рівні найвищого керівництва Росій-

ської Федерації було прийнято рішення щодо категоричного заперечення причетності Росії до цього злочину. У російських ЗМІ розпочинається кампанія з дезінформації, спрямована як на внутрішню, так і на зовнішню аудиторію. За матеріалами газети «The New-York Times» можна до певної міри простежити наскільки успішною була ця кампанія.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що питання трагедії Рейсу МН17 привертає значну увагу в сучасній історіографії. Переважно дослідники звертаються до цієї проблеми побіжно, у ширшому контексті війни Росії проти України. Зокрема, Дональд Дженсен говорить про публікацію групою кримінальних розслідувань під керівництвом Нідерландів переконливих доказів того, що в липні 2014 року Рейс МН17 Малайзійських Авіаліній був збитий російською ракетою «земля-повітря» «Бук», випущеною з території, контрольованої промосковськими бойовиками на сході України. Автор вказує на те, що у звіті не було зазначено, чи наказ стріляти надійшов від проросійських командирів, які діяли самостійно, чи від дислокованих поблизу російських військових, чи від Москви. Дональд Дженсен звертає увагу на заперечення Кремлем будь-якої відповідальності за цей інцидент, хоча опублікований нещодавно у німецьких засобах масової інформації витік електронної кореспонденції засвідчив керівництво московських політологів реакцією засобів масової інформації проросійських бойовиків після трагедії (Jensen, 2017). Френк Хоффман вважає трагедію Рейсу МН17 «випадковим катастрофічним актом вбивства» і одним із елементів, що узгоджується з гібридним методом загроз (Hoffman, 2018, p. 39). Окремі аспекти досліджуваної проблеми знайшло своє відображення у праці Ю. Офіцинського (Офіцинський, 2018)

Метою статті є розглянути висвітлення трагедії Рейсу МН17 на сторінках газети «The New-York Times».

Виклад основного матеріалу. 17 липня 1914 р. на сайті газети «The New-York Times» з'явився блог Роберта Маккея: «17 липня Оновлення щодо катастрофи літака Malaysia Airlines в Україні» (July 17 Updates on Malaysia Airlines Plane Crash in Ukraine). Перший допис з'явився о 13.40 за нью-йоркським часом, у якому говорилося про катастрофу літака з посиланням на заяву Малайзійських Авіаліній (Maskey, 17.07.2014). 20 липня було опубліковано статтю Пітера Бейкера «З падінням реактивного літака, війна в Україні відчувається у глобальному масштабі» («With Jet's Fall, War in Ukraine Is Felt Globally»,

електронна версія – «With Jet Strike, War in Ukraine Is Felt Globally») у якій автор звертає увагу на те, що напередодні ракетою було збито український військовий транспортний літак, на висоті 21 000 футів, після чого Україна встановила мінімальну висоту польоту транзитних цивільних літаків 32 000 футів. Автор зазначає, що за даними американської розвідки ця ракета була доставлена з Росії, хоча Москва це заперечила (Baker, 20.07.2014: А, р. 1). Потрібно відзначити, що Росія заперечує будь які висунуті проти неї іншими країнами звинувачення, навіть ті, щодо яких є достовірні докази (Thomas, 2020, p. 137).

У наступні дні катастрофі МН17 було присвячено багато уваги: лише 22–23 липня було опубліковано більше десятка друкованих та електронних матеріалів. У номері за 22 липня 2014 р., у редакційній статті «Обурення, посилене таємницею» («An Outrage Compounded by Mystery») говориться про непереконаливість заяв президента Російської Федерації і стверджується, що «У конфліктах, на жаль, часто трапляються невинні жертви, але той, хто випустив смертоносну ракету, не знаючи, як відрізнити військовий літак від цивільного, є не лише безвідповідальним і дурним, але й військовим злочинцем» (Editorial, 22.07.2014: А, р. 20). Бернар-Анрі Леві зазначив, що можна уявити жах російських військових після того, коли «Ігор Стрелков, самопроголошений міністр оборони Донецької Республіки, взяв на себе відповідальність за збиття українського військового літака, який виявився Рейсом 17», але «викликає глибоке розчарування те, що Європейський Союз діє настільки малодушно» (Lévy Bernard-Henri, 23.07.2014: А, р. 25).

Протягом наступних днів липня дана тема залишалася серед найбільш обговорюваних на сторінках «The New-York Times». 25 липня на сайті «The New-York Times» з'явився матеріал Артиса Пабрікса, члена Європейського Парламенту, колишнього міністра оборони Латвії: «Європа повинна протистояти Путіну» («Europe Must Confront Putin»). Автор стверджує, що санкції Заходу, накладені на Росію після захоплення Криму, були слабкими і не змогли змінити тактику Росії або послабити підтримку Путіна всередині країни. Не зумівши зупинити Росію від переміщення через російсько-український кордон людей і матеріальних засобів, включаючи важке озброєння, Захід зробив можливою трагедію Рейсу МН17 (Pabriks, 25.07.2014).

Поступово кількість матеріалів, присвячених трагедії Рейсу МН17 зменшується, а згадки катастрофи малайзійського Боїнга над Донбасом часто

мають опосередкований характер. Приміром, Сергій Кузнецов говорить про циклічність російської історії і у цьому контексті висловлює припущення, що «жителі Донбасу, українські військові та навіть пасажери Рейсу 17 Малайзійських Авіаліній були вбиті, щоб врятувати Росію пана Путіна від нового етапу анархії» (Kuznetsov, 17.08.2014).

У матеріалі Ендрю Хіггінса і Нікола Кларк від 10 вересня 2014 року під титулом: «У звіті йдеться про ймовірність ракетного удару внаслідок катастрофи Рейсу 17» («Report Finds Missile Strike Likely in Crash of Flight 17»), електронна версія вийшла днем раніше під титулом «Malaysian Jet Over Ukraine Was Downed by 'High-Energy Objects,' Dutch Investigators Say») розглядається попередній звіт слідчих щодо катастрофи. Вказується на те, що хоча слідчі не дають остаточних відповідей на питання щодо винних у цій трагедії, вони спростовують деякі теорії, поширені російськими ЗМІ в Інтернеті. Зокрема, мова йде про версію, що нібито за декілька хвилин до катастрофи пілоти Рейсу МН17 повідомили авіадиспетчерам, нібито за ними стежить український військовий літак (Higgins, Clark, 10.09.2014). Місяцем пізніше Нікола Кларк опублікувала матеріал щодо інформації про наявність на одному з тіл кисневої маски: «Dutch Official's Disclosure in Crash Inquiry Criticized» (електронний варіант було опубліковано на сайті газети 9 жовтня під титулом «Dutch Official Criticized for Disclosure About Malaysian Plane Crash in Ukraine»). Автор навела слова одного з експертів, який припустив, що це може бути свідченням фальсифікації доказів заколотниками, які тривалий час контролювали територію з уламками літака та тілами жертв (Clark, 10.10.2014). Таке припущення видається небезпідставним.

15 жовтня 2015 р. з'явилася редакційна стаття під титулом «Російські вигадки про малайзійський Рейс 17» (Russia's Fictions on Malaysia Flight 17). Автори констатують, що Росія витратила більшу частину п'ятнадцяти місяців на створення всіляких неймовірних теорій, які покладали провину за катастрофу на Україну і робила все можливе, щоб завадити розслідуванню. Після того, як ретельне розслідування підтвердило, що Рейс 17 Малайзійських Авіаліній був збитий «Буком» російського виробництва, Росія почала стверджувати, що фатальна ракета була старої моделі, яку російські збройні сили більше не використовують і що вона була випущена з контрольованої українським урядом території. Автори наголошують на тому, що після ретельного п'ятнадцятимісячного розслідування детальний звіт Ради Безпеки Нідерландів

підтверджує, що ракета була випущена з території, контрольованої підтримуваними Росією заколотниками. Звертається увага на те, що доповідь Нідерландів підриває твердження Росії про відсутність на місці аварії осколків у формі краватки-метелика. Насправді ж Рада Безпеки Нідерландів заявила, що виявила фрагменти саме такої форми, зокрема деякі в тілах членів екіпажу. Автори вважають, що усе це навряд чи стане відоме росіянам, позаяк російське телебачення подає лише дезінформацію Кремля про те, що відбувається в Україні. Автори роблять висновок про те, що створення альтернативної реальності стало основною причиною безмежної популярності президента Володимира Путіна серед росіян (Editorial, 15.10.2015). У статті Ендрю Крамера «Зображення малайзійського літака були змінені» («Images of Malaysian Jet Were Altered»), електронний варіант – «Russian Images of Malaysia Airlines Flight 17 Were Altered, Report Finds») розповідається про встановлення фактів фальсифікації за допомогою програми Photoshop зображень, які були оприлюднені російським урядом сайтах МЗС і Міноборони Росії. Автор говорить про те, що російське державне телебачення приділяло багато ефірного часу теоріям змови, зокрема твердженням про те, що українці намагалися збити літак президента Володимира Путіна, що літак був заповнений тілами загиблих і зазнав катастрофи внаслідок підступного плану звинуватити Росію або, що за катастрофою стояло Центральне Розвідувальне Управління (Kramer, 16.07.2016).

Як і в інших засобах масової інформації, на шпальтах газети «The New-York Times» збільшення числа матеріалів щодо катастрофи МН17 відбувалося з нагоди роковин трагедії, або появи того чи того інформаційного приводу. У червні 2019 року такий інформаційний привід був пов'язаний із оголошенням міжнародною слідчою групою імен перших чотирьох підозрюваних у причетності до катастрофи малайзійського Боїнга. 19 червня 2019 року на сайті газети «The New-York Times» з'явилося чотири матеріали на дану тему, два з яких були також надруковані у номері за 20 червня 2019 року. Два з цих матеріалів були лише у електронних версіях. Зокрема, це матеріал Річарда Перес-Пенья «The МН17 Charges, Explained». Коротко охарактеризувавши чотирьох осіб, звинувачених міжнародною слідчою групою, автор робить висновок, що «оскільки підозрювані знаходяться на російській території та фактично перебувають під захистом пана Путіна, вони навряд чи з'являться, щоб відповісти на звинувачення» (Pérez-Peña, 19.06.2019).

Другий матеріал на сайті «The New-York Times», пов'язаний із прес конференцією міжнародної слідчої групи у Нідерландах – це короткий відео сюжет, тривалістю 37 секунд, у якому було розкрито імена чотирьох підозрюваних у причетності до катастрофи Рейсу МН17 (Times, Video, 19.06.2019).

Окрім того, два матеріали на цю тему були представлені як у електронній версії на сайті від 19 червня 2019 р., так і надруковані безпосередньо у випуску за 20 червня. Перший з двох – це матеріал Ендрю Крамера «Четверо звинувачені у збитті літака над Україною; Ймовірні зв'язки з Кремлем» («4 Charged in Downing of Jet Over Ukraine; Kremlin Ties Alleged»), електронна версія – «Four to Face Murder Charges in Downing of Malaysia Airlines Flight 17»). Ендрю Крамер висвітлює перебіг прес конференції міжнародної слідчої групи, яка вперше висунула звинувачення чотирьом особам, ймовірно причетним до збиття Боїнга, вважаючи зазначену трагедію добре задокументованою. Однією з двох ілюстрацій до матеріалу стало фото з прес конференції, на якому нідерландський прокурор Фред Вестербеке доповідає на фоні зображень чотирьох підозрюваних – громадянина України Леоніда Харченко і трьох громадян Росії: Ігоря Гірка, Сергія Дубінського та Олега Пулатова. Автор звертає увагу на твердження міжнародної слідчої групи про те, що завдяки зв'язку самопроголошеної республіки з Російською Федерацією підозрювані змогли доставити з Росії на поле бою важку техніку: «включно з сучасною зенітно-ракетною системою, яка збила літак». Водночас, Ендрю Крамер наводить заяву міністерства закордонних справ Росії щодо безпідставності звинувачень, спрямованих «на дискредитацію Російської Федерації в очах міжнародної спільноти» (Kramer, 20.06.2019: А, р. 4).

У цьому ж номері вміщено редакційну статтю «Дізнатися правду про Рейс МН17» («Getting to the Truth About Flight МН17»), електронна версія – «Was the Downing of Flight МН17 State-Sponsored Murder?»). Автори наголошують на важливості висунутих проти чотирьох осіб звинувачень у вбивстві попри відмову Росії видати підозрюваних. Стверджується, що причетність Росії очевидна: «Через день після того, як МН17 було збито над воюючими східними провінціями України 17 липня 2014 року, уряд Сполучених Штатів на основі наявних доказів дійшов висновку, що літак було збито російською ракетою «земля-повітря», запущеною з території, контрольованої повстан-

цями на сході України». Зазначається, що подальші висновки Об'єднаної слідчої групи прокурорів з України та чотирьох країн, чії громадяни загинули внаслідок катастрофи – Нідерландів, Малайзії, Бельгії та Австралії – і приватних агентств ретельно задокументували, як російська ракетна установка, що належала діючій російській військовій частині, була перекинута на схід України та використана для обстрілу ракетою «Бук» малайзійського літака. У статті наголошено на тому, що висловлені на прес конференції звинувачення вийшли за межі декларативних і пов'язали реальних осіб з катастрофою. Наведено заяву головного прокурора Нідерландів Фреда Вестербеке про те, що знищення МН17 не було побічним збитком огидного конфлікту, а вбивством, вчиненим людьми, які діяли за наказом Москви під час проксі-війни проти України. Автори акцентують на тому, що міжнародна слідча група не вважає обвинувачених причетними безпосередньо до запуску ракети, але вони «утворили ланцюг», що пов'язує сепаратистську «Донецьку народну республіку» безпосередньо з Росією. Вони відповідальні за введення російської ракетної системи на схід України, а отже, можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності за вбивство 298 людей. Автори цитують Фреда Вестербеке: «Тепер ми маємо докази, що Росія причетна до цієї трагедії, цього злочину... Наступного дня після 17 липня вони могли розповісти нам, що саме сталося. Вони знали. Бук використовувався на сході України, і вони це знали. Вони не дали нам цю інформацію». Матеріал завершується висновком щодо необхідності відкритого суду як відповіді на злочини та брехню Москви (Editorial, 20.06.2019: А, р. 30).

Отже, проблемі з'ясування обставин катастрофи Рейсу 17 Малайзійських Авіаліній приділялося багато уваги на сторінках газети «The New-York Times». Висвітлення цієї трагедії на шпальтах газети відповідає високим стандартам журналістики та міжнародним принципам журналістської етики, забезпечує читачам доступ до правдивої інформації. У матеріалах газети відображено як ретельно встановлені факти, що стосуються самої катастрофи, так і перебіг розслідування, проведеного міжнародною слідчою групою. Редаційні статті об'єктивно висвітлюють проблему і позбавлені будь якої упередженості. Матеріали газети «The New-York Times» засвідчують, що попри значні зусилля, в цілому кампанія дезінформації Кремля щодо заперечення причетності Росії до катастрофи Рейсу МН17 не мала успіху.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіцинський Ю. Сучасна російсько-українська війна (за матеріалами газети «The New York Times» 2013–2017 років). Ужгород: ПІК-У, 2018. 312 с.
2. Baker P. With Jet's Fall, War in Ukraine Is Felt Globally. *The New York Times*. 2014. July 20, A, p. 1.
3. Clark N. Dutch Official's Disclosure in Crash Inquiry Criticized. *The New York Times*. 2014. October 10, A, p. 4.
4. Editorial. An Outrage Compounded by Mystery. *The New York Times*. 2014. July 22, A, p. 20.
5. Editorial. Getting to the Truth About Flight MH17. *The New York Times*. 2019. June 20, A, p. 30.
6. Editorial. Russia's Fictions on Malaysia Flight 17. *The New York Times*. 2015. October 15, A, p. 30.
7. Jensen, D. N. *Moscow in the Donbas: Command, Control, Crime and the Minsk Peace Process*. NATO Defense College. 2017. <http://www.jstor.org/stable/resrep10291>
8. Higgins A., Clark N. Report Finds Missile Strike Likely in Crash of Flight 17. *The New York Times*. 2014. September 10, A, p. 6.
9. Hoffman, F. G. Examining Complex Forms of Conflict: Gray Zone and Hybrid Challenges. 2018. *PRISM*, 7(4), p. 30–47.
10. Kramer A. Images of Malaysian Jet Were Altered. *The New York Times*. 2016. July 16, A, p. 3.
11. Kramer A. 4 Charged in Downing of Jet Over Ukraine; Kremlin Ties Alleged. *The New York Times*. 2019. June 20, A, p. 4.
12. Kuznetsov S. A Choice Between Boredom and Blood. *The New York Times*. 2014. August 17, SR, p. 5.
13. Lévy Bernard-Henri. Putin's Crime, Europe's Cowardice. *The New York Times*. 2014. July 23, A, p. 25.
14. Mackey R. July 17 Updates on Malaysia Airlines Plane Crash in Ukraine. *The New York Times*. 2014. July 17. URL: <https://news.blogs.nytimes.com/2014/07/17/latest-updates-on-malaysia-airlines-plane-crash-in-ukraine>
15. Pabriks A. Europe Must Confront Putin. *The New York Times*. 2014. July 25. URL: <https://www.nytimes.com/2014/07/26/opinion/the-eu-cant-let-russia-get-away-with-murder.html>
16. Pérez-Peña R. The MH17 Charges, Explained. *The New York Times*. 2019. June 19. URL: <https://www.nytimes.com/2019/06/19/world/europe/mh17-crash.html?searchResultPosition=5>
17. Thomas, T. L. Information Weapons: Russia's Nonnuclear Strategic Weapons of Choice. *The Cyber Defense Review*, 2020, 5(2), p. 125–144.
18. Times. Video. Charges Announced in Downing of Malaysia Airlines Flight. *The New York Times*. 2019. June 19. URL: <https://www.nytimes.com/video/world/10000006567133/ukraine-russia-suspects-plane.html>

REFERENCES

1. Ofitsynskyy Y. (2018). Suchasna rosiisko-ukrainska viina (za materialamy hazety «The New York Times» 2013 – 2017 rokiv) [The Modern Russian-Ukrainian War (Based on the Materials of the Newspaper The New York Times, 2013 – 2017)]. Uzhhorod: RikU. 312 p. [in English]
2. Baker P. (2014). With Jet's Fall, War in Ukraine Is Felt Globally. *The New York Times*. July 20, A, p. 1.
3. Clark N. (2014). Dutch Official's Disclosure in Crash Inquiry Criticized. *The New York Times*. October 10, A, p. 4.
4. Editorial. (2014). An Outrage Compounded by Mystery. *The New York Times*. July 22, A, p. 20.
5. Editorial. (2019). Getting to the Truth About Flight MH17. *The New York Times*. June 20, A, p. 30.
6. Editorial. (2015). Russia's Fictions on Malaysia Flight 17. *The New York Times*. October 15, A, p. 30.
7. Jensen, D. N. (2017). *Moscow in the Donbas: Command, Control, Crime and the Minsk Peace Process*. NATO Defense College. <http://www.jstor.org/stable/resrep10291>
8. Higgins A., Clark N. (2014). Report Finds Missile Strike Likely in Crash of Flight 17. *The New York Times*. September 10, A, p. 6.
9. Hoffman, F. G. (2018). Examining Complex Forms of Conflict: Gray Zone and Hybrid Challenges. *PRISM*, 7(4), p. 30–47. <https://www.jstor.org/stable/26542705>
10. Kramer A. (2016). Images of Malaysian Jet Were Altered. *The New York Times*. July 16, A, p. 3.
11. Kramer A. (2019). 4 Charged in Downing of Jet Over Ukraine; Kremlin Ties Alleged. *The New York Times*. June 20, A, p. 4.
12. Kuznetsov S. (2014). A Choice Between Boredom and Blood. *The New York Times*. August 17, SR, p. 5.
13. Lévy Bernard-Henri (2014). Putin's Crime, Europe's Cowardice. *The New York Times*. July 23, A, p. 25.
14. Mackey R. (2014). July 17 Updates on Malaysia Airlines Plane Crash in Ukraine. *The New York Times*, July 17. URL: <https://news.blogs.nytimes.com/2014/07/17/latest-updates-on-malaysia-airlines-plane-crash-in-ukraine>
15. Pabriks A. (2014). Europe Must Confront Putin. *The New York Times*. July 25. URL: <https://www.nytimes.com/2014/07/26/opinion/the-eu-cant-let-russia-get-away-with-murder.html>
16. Pérez-Peña R. (2019). The MH17 Charges, Explained. *The New York Times*. June 19. URL: <https://www.nytimes.com/2019/06/19/world/europe/mh17-crash.html?searchResultPosition=5>
17. Thomas, T. L. (2020). Information Weapons: Russia's Nonnuclear Strategic Weapons of Choice. *The Cyber Defense Review*, 5(2), p. 125–144.
18. Times. Video. (2019). Charges Announced in Downing of Malaysia Airlines Flight. *The New York Times*. June 19. URL: <https://www.nytimes.com/video/world/10000006567133/ukraine-russia-suspects-plane.html>